

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ ЕСЕ ПРИ СКЛАДАННІ КЕМБРИДЖСЬКОГО ІСПИТУ FCE

Бабаєва А.Г. (Харків)

При підготовці до Кембриджського іспиту FCE часто найважчим письмовим завданням для студентів виявляється написання есе (essay) – частково через те, що в українській системі шкільної освіти ми більше звикли до написання творів чи рефератів, а в університеті – курсових та дипломних робіт, але зрідка – есе. Натомість, в західній системі освіти (наприклад, в США та Канаді) формат есе широко використовується як спосіб перевірки знань на випускних іспитах, як тестове завдання під час конкурсного відбору до вищого навчального закладу, при прийомі на роботу до державних структур, як загальна перевірка на логіку та креативність водночас. Тому не дивно, що в цих країнах вивчення написання структурованого есе входить до учбової програми середніх шкіл.

Процес підготовки до іспиту, по-перше, повинен включати ретельне вивчення структури типів есе. Найпопулярніші з них:

1. «За і проти» – тип есе, в якому в основній частині наводиться однакова кількість аргументів «за» і «проти», які підкріплюються доказами або прикладами. Рівна кількість ідей важлива для створення збалансованої позиції, а власна думка висловлюється лише у підсумках.
2. «Власна думка» – тип есе, у якому висловлюється власна позиція з заданої теми, а в основна частина містить обґрунтування такої думки та приклади.
3. «Проблеми та вирішення» – у такому типі есе описується бачення певної проблеми, способи її вирішення та їх наслідки.

Після розгляду типів есе, доцільно переходити до написання самого есе. Найбільш ефективними стадіями написання есе ми вважаємо наступні:

1. Мозговий штурм – записується все, що приходить до голови за темою. На цій стадії важливо розвинути хід думки та згенерувати достатню кількість ідей.

2. Відбір – обирається з попередніх нотаток тільки такі ідеї, які безпосередньо стосуються теми. Ідеї для «за і проти», наприклад, зручно записувати у два стовпчики, одночасно занотовуючи докази (чи аргументи) і слідкуючи, щоб ідей «за» було стільки ж, скільки і «проти».
3. План – створюється план майбутнього есе: відбираються ідеї, які будуть використовуватися у вступі, основній частині та підсумках. В основній частині планується 4 параграфи, в яких кожна ідея виражатиметься у першому-другому реченні, а решту речень присвячується доказам чи аргументам.
4. Чернетка – написання есе згідно з планом, не забуваючи про витончені граматичні конструкції, складну лексику, формальний стиль та слова-зв'язки.
5. Вичитка і остаточний варіант – ретельно вичитка написаного есе на рахунок присутності помилок, виправлення, перевірка, чи усі думки логічно зв'язані між собою і формують потрібну читацьку реакцію.

Написання есе під час іспиту відбувається в стислі часові рамки, тому студенти часто обирають пропустити якусь із стадій задля того, щоб виграти час. Наприклад, одразу починають писати, сподіваючись, що доречні ідеї з'являться самі в процесі написання, або не перевіряють есе на помилки. Звісно, нелогічний та незв'язний текст із великою кількістю помилок елементарного рівня не може розраховувати на високу оцінку екзаменатора. Тим не менш, слідкувати за часом так само потрібно, щоб не залишити свою думку незавершеною. Отже, ключем до написання правильного есе є чітке розуміння вимог екзаменаційного завдання, дотримання структури есе та проходження усіх стадій його написання, чіткий тайм-менеджмент.